

Nro 22.

A' FELS. R. TSASZARNAK E. K.
KEGYELMES ENGEDE.

*Költ Bétsben Septembernek 12-dik napján 1794.
esztendőben.*

Hadi Környülállások.

Mahomet Próféta későbbi maradékainak a' muszulmanoknak ostora, és meg győzője, a' Fels. Austriai háznak időnkben leg nagyobb héra, múlt hólnapnak 28-dikán tette le kezéről a' Cs. K. hadi seregeknek fő kormányát, 's min gyárt akkor vissza indult ide *Bétsbe*. A' mint már ennekelötte is jelentettük, Austriának Xenophonja Gr. *Klerfait* hadi Tármaster követte ötet hivatallyában, a' ki már mind az el múlt Török, mind a' jelenvaló Fr. háborúban sok jeles példait és tanúbizonyságait adta hadi tudományban való esmerettségének és tapasztalásainak. Ugyan azon

nap vette kezére B. Bolió F. M. Lájtinánt az eddig *Waldeck* hertzeg által viseltetett Generál Quartier mesterséget. *Hohenlohe* hertzeg, és Cs. K. hadi tármester is oda hagyta az Austriai ármádiát, mindnyájan változó, és a' sok hadi nyúghatatlanság miatt nagyon el rongáltatott egésségek miatt. *Mack* Generál Májor ismét a' nagy ármádiához fog menni.

Fourenból lett el válása előtt ekként bútsúzott el *Koburg* hertzeg a' kórmányozása alatt állott Cs. K. ármádiától: „ Mivel ő Császári Felsége méltóztatott alázatos esedezésemet tellyesíteni, a' mennyiben az ármádiának fő kórmányát, mellyet el rongáltatott egésségem és erőmnek ki merítettése miatt tovább nem viselhetem, le tenni kegyelmesen meg engedte, 's azt ő Excellenciájának Gr. *Clerfait* hadi Tármesternek által adta: ez által, tudtára adom ezen változást az ármádiának. Egyszersmind alkalmatosságom vagyou ezen el válás által okoztatott fájdalmamat, minden Generálisoknak, hadi tiszteknek, sőt egy átallyában, az egész ármádiának ki jelenteni. — Kérem őket, győződjenek meg arról, hogy az olly vitéz seregek eránt való tiszteletem, hozzám mutatott jó indúlatjokért való háladatosságom, és személy szerént barátságok mindenkör kedves érzékenységet fognak bennem okozni, emlékezetek mindenkör betses leszen előttem. Fegyvereknek szerentsés vóltokért való kívánságom mindennütt követni fogja őket, és bátor most fejek és vezérjek lenni meg szünök is; de soha meg nem szünöm érdemeiket tsudálni, vitéz tetteiken örvideni, és barátságokkal ditsekedni. Meg vagyok győzöttetve, hogy belső érzékenységeimnek ezen ki nyilatkoztatását, mint mélységesen meg sebesitetett szívemnek ki öntetését, és mint legjobb hajlandóságomnak és tiszteletemnek bizonyosságát, úgy fogják venni. „

Eggy *Aug.* 23 dik napján költ *Kolóniai* levél azt befzéli, hogy az ott vólt Cs. K. pontonnirosok, az az, hidas katonák |parantsolatot vettek

légyen *Bonna* való marsirozásra, és 48 óra alatt *Mondorf* mellett a' Rhénus vizén egy hidnak tsinálására. Az ott lévő szekér bástya is által szállítatott a' nevezett folyó vizen s. a. t. Meg lehet, hogy ez akkor úgy történt, hanem a' későbbi tudósítások szerént, azóltától fogva megfordult a' koczka, és minekutánna egynéhány ezer ember küldettetett volna a' *Fouroni* táborból *Blankenstein* lovas Generálnak segítségére, nem hátrább, hanem *Trier* felé előbbre kezdett nyomúlni.

A' *Bonni* Cs. K. tábori ispotályból ezeket írja hozzám egy fő tisz: „ Miólta az Európai „ tsendességet, az agyvelőben képzelt egész em- „ beri nemzetségnek helyre állithatatlan böl- „ ságot álmodozó nyúghatatlan Francia nemzet, „ minden népek közt fel zavarta; azóltától fog- „ va ezer meg ezer magános személyeknek is „ sok okot ad a' gondolkozásra ez a' matéria, „ Most én el hagyom az arról való értekezése- „ met, hogy sok millió emberek rettenetes kárát „ vallották, 's érzeni fogják ezen háborúnak; „ tsak azt emlitem, hogy miólta Európa nagy „ része fejedelmeinek ki válogatott tábor vitézei „ hartzollyák a' tsendességet, sokan a' viadal „ mezején fel áldozták ugyan életeket, de igen „ sokan tsinálták is személyes szerentséjeket. — „ Ritka nyóltz nap múlva nem publicállják a' „ sok katonai előmeneteleket minden regemen- „ teknel. Most jöve az én sebbe fekvő beteg „ ágyamba sebeim írjául, az a' némünémüképpen „ vigasztaló hir, hogy én is egy grádistsot újra „ feliyebb léptem. Keserves grádits ugyan az „ ilyen, de tsak addig, mig kereftül úszta az „ ember a' naggyát, az után még annál édesebb „ vilzsa gondolkozni arra az alkalmatosságra, „ arra a' helyre, mellyen ilyen kofzorúkat o- „ togatnak a' vitézeknek. Itt mi sokan vagyunk „ alsóbb, felsőbb, 's külömböző regementbeli, „ egy forma hajóban evedző tisztek, 's tsak úgy

„ emlegettyük az el múltakat, és a' még meg
 „ történhetöket. Most látám a' *Devins* regemen-
 „ tyének új listáját is, és itt látám ezeknek a'
 „ fellyebb ment tiszteknek neveit: Vólt vice ka-
 „ pitány *Marjássy* compániás kapitány lett; *Dom-*
 „ *brovits* és *Fegyveressy* fő hadnagyok vice kapi-
 „ tányokká; *Seau*, *Deputs*, és *Dobsa* zászlótar-
 „ tók hadnagyokká. Ez a' hadnagy *Dobsa* az,
 „ a' kiről a' *Magyar Kurir*, *Jul.* 18-dik napján
 „ költ, 6-dik numerusú újság levelének első lap-
 „ ján, a' *Bétsi Extrablatt*, avagy különös újság
 „ levél szerént, emlékezetet tett, hogy t. i. ő, a'
 „ *Charleroai* kemény tsatában sebet kapott; de
 „ a' ki már most szerentséssen ki gyógyúlván se-
 „ beiből, ma hólnap az ármádiához megyen. „

A' *Leódiai* püspökségnek *Malmedy* nevű kis városkájából illyetén tudósítást vettünk: *August.* 20-dik napjától fogva köztünk van *Latour* Feldmarsal, a' ki is a' fő ármádia bal szárnyának bátorsága végett, minden *Lüttichtől* fogva városunkig lévő vidékeket, mély és szoros utakat és hegytetőket fel jegyeztetett a' tábori földmérők és ártilléria tisztek által, és mindenütt bé töltötte azokat katonákkal, úgy hogy lehetetlen az ellenségnek ezen a' részen előbre nyomúlni. A' nagy ármádiának néhány tsupportjai *Spaha* és *Vervier* környékeire költöztek. A' *Fouroni* fő kvártélyban 11 granatéros, egynéhány muskatéros batallionok, és egynéhány escadron lovasság hagyattott hátra.

A' *Mastrichtból* jött leveleknek értelmek szerént, ezen közelebb említett Cs. K. tábornak változásait, a' múlt hólnapnak 20 és 23 dik napjain történt dolgok okozták, a' midön két erős Frantzia colonné nyomúlt előre a' *Mastrichti* tetőkre, 's vissza nyomta az ott állott Austriai ör állókat; hanem lovasság menván a' városon innen fekvő táborból segítségekre, rövid egymásra való puskázások után vissza fordúlt, és ment az ellenség.

Blankenstein lovas Generálnak mostani fő kvártélyából, *Kayserseschből* azt írják Aug. 26-ik napján, hogy még addig nem tapasztaltattak a' Frantziák *Trierből* előbbre nyomúlni szándékozni; hogy az Austriai tábor hely sántzokkal és baltériákkal jól meg vagy on erössitette; hogy 4 batallion Cs. K. katonák érkeztek ottan táborozó seregeinknek segítségekre; hogy már most 15 ezer emberből áll a' *Blankenstein* lovas Generális corpora, a' melly már most nem a' Saxóniai Kir. hertzeg *Albert* kórmányától függ, u. m. a' kitől egészen el szakasztott a' *Mosel* vize által, hanem Gróf *Clerfait* hadi tármestertől; hogy még *Witlichben* egyetlen egy Frantzia se mutatta magát; hogy a' Cs. K. *vorpostok*, az az, külső őrálló seregek *Witlichtől Trier* felé fél órányira tányázzanak; hogy a' Frantziák erössen bé sántzollyák magokat *Trier* mellett a' *Marx* nevű hegyen; hogy ármádiájoknak nagyobb része *Trieren* alól egy órányira *Ering* és *Schweig* közt táborozik; hogy fő kvártélyok *Eurenben* vagy on; és hogy a' Prusszus seregek, a' *Moselnek* jobb partyán tsak nem *Trierig* vontanak cordont.

Éppen úgy jártak nem régiben a' sokszor nevezett városban lévő Frantziák, mint a' prédára ki ment farkasok, mellyek vissza akarván szájjokban lévő ragadományokkal lakó barlangjaikba menni, orron üttetnek az úttyokat el állott vadászok által. Nadrágtalan uraimék is egynéhány száz szekeret rakván meg a' *Treviri* választó Fejedelemségben külömb-külömb-féle portékákkal, bórral, gabonával, tisztel, házi bútorokkal s. a. t. Frantzia Országba akarták azokat vinni. Hanem egy oldalról *Bender*, más oldalról pedig *Möllendorf* Feldmarsalok el álván úttyokat, kéntelenek voltak *Trierbe* vissza térni.

Még minekelötte *Trier* városát el foglalták volna a' Frantziák, sok egyházi és világi urak, kereskedők és lakosok oda hagyták honnyaikat, és rész szerént *Koblenczben*, rész szerént *Bonnban* és másutt kerestek magoknak menedék helyet.

Természetesen lehet gondolni, hogy kész pénzeket, arany 's ezüst edényeiket, 's egyéb féltő kintseiket nem hagyták Farkas kaszára. — Már most egy Frantzia proclamáció által fekvő jószágaiknak örökre való elvezése alatt vissza hivatattak, mellynek sokan engedelmeskedtek, sokan pedig nem, azért is az utólsóbbaknak fekvő jószágokat és házaikat kótya-vetyére hányatták az ott lévő Fr. biztosok. — *Koblentzből* azt írják *Trier* városának jelenvaló állapotjáról, hogy már is igen nagy szükség uralkodik ottan, hogy napjában csak fél font kenyér adatik egy főre a' lakosoknak, az is pedig csak akkor, midőn már a' Fr. katonák ki elégittetnek; hogy minden ottan találtatott bór *Meczbe* és *Saarlouisbe* vitette-tett által; hogy minden házak bé vagynak zároltatva, és hogy a' gyanúságnak el távoztatására, senkinek sem szabad égyütt beszélgetni; hogy minden szabónak és vargának legényestől égyütt meg kellett a' Tanáts háznál jelenni, holott posztó és bór adattatott nékiek, hogy azokból, egyéb dolgokat félre tévén, köntöst és csizmát készítsenek a' Frantzia ármádiának számára; hogy a' köz katonák az útzákon, a' Generálisok pedig a' *Szent Máté* hegyén alúsznak éjjel, s. a. t.

Hadi Történetek.

A' *Bétsi diárium*, avagy udvari újság következő dolgokat hirdetett ki múlt Szerdán dél után: Gr. *Clerfait* hadi tármester, *Aug.* 30 dik napján vette által *Koburg* hertzeztől a' Cs. K. ármádiának fő kormányát. — *Quesnoy* *Jul.* 17 ik napjától fogva 30 dikig az ellenségtől bé zárattatva tartatott, *Jul.* 31 dikétől fogva 12 napokig pedig ostromoltatván, kénytelen volt magát *August.* 12 dik napján feladni. — *Blankenstein* huszár regementéből igen vitéz fő Strázsamester *Révay* lest vetvén egy portára ki ment Frantzia tsupornak, *Alpins* alatt, hátul meg támadta, 3 embert le szabdalt, négyet el fogott, hét lovat el

kapott, a' többi futásra vette a' dolgot, 's ment a' *Hasselti* táborba.

A' Rhénus mellyékéről, *Albert* Saxóniai herczegtől jött hadi jelentések is bé vagynak a' felylyebb említett *Bétsi diáriumba* iktatva, mellyeknek rövid summája ez: Aug. 27 dikén, délbe *Epstein* mellé ki mentek a' Frantziák furazsirozni, az az, szénát és abrakot szerezni. Báró *Karajczay* Ausztriai, és *Wolfrát* Prussziai Generál Májorok, halván a' dolgot, leg ottan utánok mentek, de már bé nem érhatték őket. — *Blücher* Prusszus Generál Májor, a' ki már sok történetekben megkülömböztette magát vitéz tettei által, August. 28-dikán két helyen vetett nékiek lest, egyiket *Fridelsheim* alatt, holott maga is jelen vólt; másikat *Neuleiningen* mellett jobbra. De mivel mind itt, mind amott észre vette a' tört az ellenség, utánok küldötte előre járó seregét, maga is követte azt, és utól érvén a' Frantzia cavallériának nagyobb részét *Wachenheim* mellett, széllyel szórta azt, sokat le vagdalt közülök, egy tisztet és 26 lovast pedig el fogott. A' meg félemlert, és futásnak eredett Frantzia gyalogságra *Puttlitz* kapitány kemény tüzet adatván, nem kevesen a' földre teritettek közülök, a' többi pedig el futott. Mind a' Prusszus lovasságot, mind nevezetesen, és kiváltképen való módon, a' Palatinátusi könnyü szerü lovas sereget felettébb ditsiri *Blücher* Generál, tulajdon regementéből pedig *Gr. Golez* hadnagyot, a' ki is az előre ment sereget vezetvén, sokat használt jó rendelkezései által. Ezen alkalmatossággal 34 Frantzia esett fogságba, 40 ló nyerettedett el, és a' mint a' *Bétsi diárium* írja, 100-nál többet eméltett meg a' fegyver, a' Prusszusoknak pedig leg kissebb veszteségek sem vólt.

Aug. 29 dik napján ismét lest vetettek *Karajczay* és *Wolfrát* Generál Májorok az ellenségnek, az elsőbb *Eppstein* mellett, az utólsóbb pedig jobbra a' hegyek felé. Mivel pedig a' szá-

mos ellenség portára ki küldetett vitézeinket és külső táborig vigyázóinkat eleinte hátrább nyomta, a' *Frankenthal* tsatornáig üzte, de a' midőn ottan magát egynéhány tsuporta osztotta, és mind a' Cs. K. mind Prussziai külső őrállókkal öszve puszkázott volna, egy osztály ment a' *Wolfrat* huszár regementéből oda, a' melly amazokkal öszve tsatolván erejét, rajtok hajtottak a' *Franziákon*, 's egész *Flomersheimig* vissza üzték őket. Isten ismét öszve akarták magokat gyűjteni, de héjába vólt minden igyekezetek és erőlködések, mivel oda jutván a' Vécsei huszár regementének *Obestere Spiegelberg* egy osztály magyar huszárral, 's öszve kaptolván magát a' *Wolfrat* huszáraival, egészen az *Eppsteini* első hidig üzte őket, és sokat el fogott közülök, és a' másik hidon is által menván, *Mutterstadtig* nyomokba vólt.

Itten is 60 embernél többet fogtak el győzödelmes vitézeink, kik között két Fr. tiszt is vagyon. Hóltjaiknak és sebbe esteiknek bizonyosan nagy leszen száma, mivel hathatóssan közikbe vágta a' Cs. K. és Prusszus huszárok. Elegendőképen meg ditsiri *Karajczay* és *Wolfrat* Generál Májorokat e' dolognak szerentsés ki menetele, mellynek szerző okául egymással való barátságos égyességeket, égyet értéket, és költsönös erővel való erőlködéseket lehet tenni.

Karajczay Generál Májor az ezen történetben jelen vólt Cs. K. vitézeket közönségesen ditsiri; különösen pedig *Sándor* Würtembergi ifjú hertzeget és *Obestert*, és *Spiegelberg* Vécsei huszár regementéből való *Obestert*, a' ki olly szép rendel, 's olly vitézi bátorsággal vezette a' reá bízott népet, hogy három vesben is vissza verte, 's vissza üzte az ellenséget. Továbbá feletébb ditsiri ugyan azon regementbeli tiszteket, u. m. *Peyer* és *Schmid* kapitányokat, és *Horváth*, *Ottó*, *Kováts*, *Nagy*, és *Lepossa* fő hadnagyokat. — A' Prusszusok részéről is vóltak néhá-

nyan, a' kik ditsiretet érdemlettek, u. m. Gróf *Walvoden* kapitány, és *Lautier 's Belling* hadnagyok. — Részünkről, a' mint iratik, 3 ember sebesített meg, és egy ló lövetett agyon, 's két ló kapott sebet. A' Prusszusok közül két huszár esett türhető sebbe.

Gróf *Wartensleben* Cs. K. F. M. Lájtinánt jelentése szerént, a' *Wurmser* (szabad) huszárjai között való fő Strázsamester *Morberth*, az ellenség flankja, az az, ódala ellen küldötte, azon seregbeli *Migich* nevű hadnagyot, a' ki is néhány embert belölök le szabadalt, a' többit pedig szélylyel kergette. A' melly történet alatt a' Gróf *Wartensleben* vigyázó seregeinek több osztályai, a' miéink oldalának fedezésére *Oggersheim* előtt állottak.

Frigyes Belgyiom.

Brédából iratik, hogy a' hol lehetett, mindennütt ki nyittattak a' vizi tsatornák, mellyeknek vizei, mind *Brédának*, mind más Hollándiai erősségeknek környékeit el borították; hogy *Hoogstratent* oda hagyván a' Frantziák *Diest* felé vettek útyokat; hogy a' mint mozdúlásaikból sajditani lehet, *Mastricht* ellen akarják erejeket fordítani; sőt a' mint egy szemmel látott tanú *Brédába* hirül vitte, egy 15 ezer emberből álló collonéjok már oda ment, egy másik és amannál is nagyobb pedig *Lovaniumból* indult oda; sőt hogy múlt hólnapnak 24-dik napján véres tsata történt légyen *Mastricht* alatt a' Frantziák és *Koburg* hertzeg ármádiája közt, mellyben nem kívánsága szerént szolgált az utólsóbnak a' hadi szerentse. Így irnak erről a' Hollándiai levelek; de mivel a' *Bétsi* officialis levelek halgatnak, nem hiszük, hogy valami lett volna a' dologból. — Hasonló kohból költ hirnek tartjuk azt is, hogy múlt hólnapnak végén meg verték volna a' Frantziák a' *Mosel* mellett táborozó Prusszus seregeket.

Hágából azt a' hirt vettük, hogy *Robespierre* halála után nagyobb erővel dolgoznak a' Frantziák *Brabantzia* határain, mint annakelőtte egy-néhány hetekkel; hogy *Aug. 20* dikán *Zundertnél* lett vissza nyomattatások után, két órányira nyomúltak előbb *Brédához*; hanem tsak azért láttattak ezt mivelni, hogy az alatt titkos fel tételeket annyival szerentsésebben el érhessék, melly szerént mind *Mastrichtot*, mind *Rüremondét* szeretnék el tsipni, hogy így olztán könnyebben beronthatnának *Hollandiának* szíve közepébe, holott sok szép aranyat lelnének. — A' *Brédánál* hátra maradott patrióták kevés számmal lenni mondatnak, de bátor többen vólnának is, bátor *Antverpiától*, és *Brabantziának* gyomrából többen is mehetnének segítségekre: mindazáltal olly jó védelmező állapotba vagyon *Bréda* a' természet és mesterség által helyezettette, hogy akár melly erős és mérges ellenségnek is fityet hanyhat. Bizonyysága ennek az *August. 23* dik napján esett hadi történet. Ekkor minden *Hollandus vorpostokat*, az az, külső vigyázókat megtámadták, de még sem mehettek semmire is, és egyéb halznok nem vólt a' napon, hanem hogy 40 napi számosakat tsiptek el a' *Berg Op Zoomi* vár körül. — Nem hiszük, hogy a' minap általok el foglaltatott *Cadsani* szigetnek birtokában is sokáig meg maradhassanak, el vagyon már az a' plánum készittetve, melly szerént az oda menendő *Hollandus* és *Anglus* seregek ellenek menyenyenek, és dolgozzanak, mellynek vissza nyereséhez annyival nagyobb reménység lehet, mivel a' *Sluysi* várból mesterségessen ki jött adjutánsa a' kórmányozónak elegendőképen meg beszélette, mitsoda úton módon lehessen leg könnyebben annak birtokára jutni.

Azzal biztattyák a' Frantziák a' *Lüttichieket*, a' kiknek minden vasokat, ónokat, harangjokat, ezüstöket és kalmár portékájokat el vették, *Frantzia Országból* küldötték, és *Brabantziai*

assignatákkal fizették ki, hogy Hollándiának általok lejendő el foglaltatása után, mellyet leg később, *Novemberig* tökéletességre akarnak vinni, Hollándiai arannyal fogják a' nékiek adattatott papiros pénzt fel váltani. Szerentsések lesznek a' *Lüttichiek*, hogyha a' Frantziáknak képzeldések valóságra által változhatik. — Az ugyan nem hazúgság, hanem valóság, hogy a' *Párisi Convent* keménnyen meg parantsolta az északi armádiánál lévő vezéreknak, hogy akármennyiben kerüllyön, iparkodjanak *Mastrichtot* el venni, mivel valameddig abban Austriacusok lesznek, addig még tsak álmodni sem lehet Hollándiának el foglalásáról. *Sokkal könnyebb azt parantsolni, mint végbe vinni!*

Nagy Britannia.

Londonból iratik, hogy a' közönséges tsendességet meg akarta némelly a' maga bóldog sorsával soha meg nem elégedő, és orra tzimpájánál tovább nem látó emberek háborítani. Leg inkább azért mondatnak bosszonkodni, hogy a' hazának, és Anglia ditsösséges constitutiójának védelmezésére, közönséges verbúáló házak állitattak fel, mellynek égyyikéből nem régiben eggy epe sáros, és meg háborodott elméjű recruta az ablakon ki ugorván, szörnyű halált hólt. Azóltától fogva imitt amott sok elzelős emberek mutatják magokat az úttzákon, 's tele torokkal kívánnják a' békességet. Az illyetén rendeletlenségeknek meg előzésére, és még zöld fűvében lejendő meg fojtatására, *Augustusnak* végén fel olvastatta a' Lord Májor, az az, a' *Londoni* fő polgár mester, a' városnak minden úttzaiban a' zenebonáskodók ellen hozatott actát, melly a' zenebonáskodókra való tűz adásra szabadtságot ad a' katonaságnak. *August. 20-dik* napján fel gyülekezvén a' városnak polgári előjárói, és tanácsosai a' tanács házba, sok ezer polgároknak elenlétekben fel olvastatták az új militaris actát,

olly véggel, hogy arról egyetemben tanátskoznak, 's a' mit leg jobbnak, hasznosabbnak, és leg szükségesebbnek lenni itilendének, határoznák meg magok közt. Sokaknak nagyon tettzett ez az acta, másoknak éppen nem. Ennek ereje szerint, azok, a' kiknek esztendei jövedelmek 15 font sterlingnél fellyebb nem megyen, és alkalmazatosak a' fegyver viseletre, a' jelenvaló környülállásokhoz képest, hadi szolgálatra köteleztetnek. A' fő polgár mester ekkor tartott hathatós közönséges beszédét illyetén igékkel fejezte bé: „ Polgár társaim! városunknak ditsőségét és tsendességét kélsz vagyok véremnek utólsó tsepjével is védelmezni. Még eddig kinek kinek megadtam, a' mi az övé, és ez után is azt fogom mivelni; ellenben én is reménylem, hogy minden jó hazafi és polgár nékem segítségül leszen, mind ezen város tsendességének és jó rend tartásának további fenn tartásában, mind édes hazánk constitutiójának és szabadságának védelmezésében. „

Eggy *Charlotta Amália* nevű napkeleti Indiából, nevezetessen *Bengaléből Londonba* érkezett Dániai kereskedő hajó azt a' szomorú hirt vitte a' *Londoni* kereskedőknek, hogy a' Frantzia zsákmányozó hajók sok terhes Anglus hajókat rablottanak el, és valamint magoknak nagy hasznot, úgy a' hajók tulajdonosainak tetemes kárt okoztanak. — *Howe* Lordnak rövid napok múlván szélnek ereszkedő flottája 31 linea hajókból áll. Ezek ellen 25 Frantzia hadakozó hajók mentenek ki a' *Brestiai* ki kötő helyből *Aug. 12* dik napján. E' mellett számos nagyobb és apróbb rangú hajók készittetnek ki *Dünkerkában*. — Az *Ostendei* ki kötő helyben is 70 apróbb hajók, mellyek közt két fregatták vagynak, állanak, sőt hogy még a' halászó hajók is ki készittetnek, 's 20 napra való eleséggel rakattatnak meg.

Múlt hólnapnak 22 dikén, egy hat linea hajókból és 4 fregattéből álló Orosz escadre (deákul *classicula bellica*) jelent meg az Angliai vizek-

ben, 's azonnal mingyárt conferentiára lépett Gr. *Woronzow* Orosz követ a' *Londoni* ministeriummal, mellyben engedelmet kért azon Flottának valamellyik Anglus ki kötő helybe való bé mentelére, a' hajóknak meg jobbitatásokra, és minden szükséges eszközökkel lejendő meg rakattatásokra, melly kívánsága bé is tellyesítettett. Olly véggel küldötte az Orosz Császárné ezen escadret, hogy ott, a' hol szükséges lejénd, fordittsa azt a' maga hasznára a' *Londoni* udvar. Öszve fogja é ez az escadre magát az Angliai flottáva kaptsolni, avagy nem, bizonytalan. Az Amérikába küldetett *Muray* Admirál, eggy 50 kereskedő, 's meg terhelt hajókból álló Frantzia flottát fogott el a' *Chesapéaki* vizekben, t. i. az északi Amerika nagy tenger kebelében, a' melly igen alkalmas és bátor szokott lenni a' kereskedőkre nézve.

Spanyól Ország.

Azokat a' szerentsétlen történeteket, mellyek rész szerént a' *Roussiloni* Grófságban, rész szerént pedig *Katalóniában* és *Navarrában* érdeketék a' Spanyol ármádiát, és a' mellyekről mi is a' *Magyar Kurirnak* utólsóbb darabjaiban emlékezetet tettünk, halasztás és tartózkodás nélkül közönségesekké tétette a' király. Egyszersmind egy szép proclamátiót hirdettetett ki, mellyben hathatós ki fejezésekkel emlékeztetik a' Spanyol nemzet el húnyt őseinek ditsőségére, próbált vitézségére, uralkodó fejedelméhez 's hazájához való hiveségére, Istennek, vallásának tartozó kötelességeire, és arra serkentik, hogy öszve kaptolt erővel igyekezzenek Európa tsendességének, további bátorságának, és szentséges törvényeinek ellenségeit a' Spanyol földről ki üzni, nem fogja őket igaz ügyökben a' Teremtő el hagyni. Kiváltképen azzal kívánnya őket a' király ösztönözni, hogy maga is táborba fog szállani, 's személyessen fogná seregeit vezérleni. —

A' hadi költségnek ki pótolása végett is inkább akarja királyi udvarának fényességét meg kissebíteni, mint újabb újabb adó fizetéssel terhelni a' nemzetet.

Magyar Ország.

Eggy Rábaközi Barátom ekként közölte velem az ottan August. 22-dikén történt nagy víz áradást.

Neptunusz Excessusai.

Ötször újult a' Hóld' sárga szarva 's el is hüllött,
 Még *Neptunusz* szomjúsággal minden élőt dúllott.
 Ki száradtak tók, patakok, kútak és források,
 Felhöket vert az el eped'tt barmok' ordítások.
Céres a' mezőn meg perked'tt, *Flóra* a' rétségen,
 Fáradtsága' árrát veszté a' szörnyü hévségen.
 A' malmoknak kerekeit körül meg száraztá,
 A' sok éhes gyomrokat a' morgásra fakasztá.
 Olly mély alássan le simúlt - - - allig vólt két újni,
 Talám már szégyenletében elé sem mert bújni.
 De most bezzeg e' hólnapnak huszonkettődikén
 Meg mútatta mi a' neve a' *Rába*' vidékén;
 Mert egyszerre fel dagadván kevélyen pofája,
 Egész környéket öntött rettentő dagályja.
 Kivált *Vasvár* és *Affzonyfa* még ma is nyomától
 Irtózik, és sír veretve kemény haragjától.
 Hol a' magasbb dombon épült házat is meg szállá,
 'S el ragadta a' lakónak a' mijét találá.
 A' völgyeken a' leg erősb házakat el dönté,
 'S a' sok holmit telhetetlen gyomrába szétt önté.
 Távoly nézték a' szegények az úszó alzagot,
 Mint tsikarta ki kezekből a' kenyeret 's magot.
 Agyat, ládát, 's más egyetmást rablóként fel foga,
 A' mi több, még szalonnára is vásott a' foga.
 Mert a' hidast a' hízókkal fel vette hátára,
 'S el ballagott véle szegény gazdája' láttára.
 Egy szóval, a' mint házából sok szegény ki szaladt,
 Sem rúhája — sem kenyere nem maradt egy falat.
 Atyámfia! ha nem pusztá névvel vagy keresztyén,
 Tudom segítész ezeknek keserves keresztyén!

Bellicz Jónás.

Elegyes Tudósítások.

Egy *Londoni* levél beszéli, hogy az Angliai koronához tartozó Amerikai tartományok, u. m. *Hudsons Bay, Labrador, Terre neuve, Új Scócia, Cap. Breton, és Canada*, a' Frantzia respublicának, és az Amerikai szabad Statusoknak védelmek alatt, szabadakká akarják magokat tenni.

Madrittban rendkívül való tanács gyűlés tartott *Augustusnak* elein, mellyen mind a' király és királyné, mind minden Status ministerek, és főbb tanácsosok jelen vóltanak, 's egyenlő akarrattal el végezték, hogy a' Frantziák ellen való hadakozás tovább is folytattasson, és minden erő ellenek forditasson. Mingyárt parantsolatot vettek az újonnan verbúált seregek, és a' *Madritti* őrizők, hogy minél előbb marsirozzanak az armádiához.

A' *Toscánai* nagy hertzegnek, *Aug. 26.*-dik napján ki adatott parantsolatja szerént, a' hajdani lovas és gyalog katona seregek, ismét fel fognak azon nagy hertzegségben állittatni, *Florentziát, Livornót, és Portoferájót* ki vévén, a' holt. i. ennekutánna is mindenkor regularis seregek fognak őrizetben lenni, minden városokban, és helységekben, a' föld mivelésnek kára nélkül. — Ez a' fel állittatandó corpus, 4 batallionból fog állani, 's mindenik a' tartománynak fő osztályai szerént fog neveztetni, és a' tisztekkel egyetemben, minden batallion 3038 főből állani, 's 12 compániára osztattatni. Következésképen az egész gyalogságból és lovasságból álló sereg 12152 emberre szaporittatni. — Angliában erőssen verbúáltatnak az ifjak, mind a' szárazon lévő, mind a' hajós seregeknek egészítetésekre és szaporításokra; 10327 font Sterlinget gyűjtöttek öszve a' buzgó hazafiak az azoknak adattatandó áldomás vagy foglaló pénznek szaporítására. A' Frantzia háborúban el esett, és meg tsonkítatott katonák özvegyeinek és gyermekeiknek számokra 16766 font Sterling gyűjtetett öszve.

A' *Genevai* revolutionalis Commissió azt hirdettette ki *Aug.* 14 dik napján, hogy minden lakos, a' kinek birtoka 12 ezer livránál fellyebb megy, köteles leszen 8 nap alatt vagyónának mi-vóltát írásba bé adni, mellyet a' ki nem mive-lénd, mint contrarevoluciónista halálra fog bün-tettetni. Minden gazdag lakosoknak el vétetett arany és ezüst edények, hogy azokból pénz ve-rettessen, és a' Statusnak adóssága, mellynek esz-tendeig való interese 8000 tallerra ment, ki fizet-tessen. — Azon 500 ízeméllyek közzül, mellyek minap meg fogattattak, némellyek 3 hólnapi, mások egy esztendei, sokan 10 esztendei tömlötz-re sententziáztattak.

A' *Helvétziai* neutralis Cantonok, minden Fr. Országgal határos hegyeket el foglaltak, 's szo-rossan vigyáznak a' Frantziáknak mozdulásai-ka. — Cseh Országból sok gabonával meg ter-heltetett hajók mennek le az *Albis* vizén Hollán-diába. — Néhai XVI *Lajos* Fr. királynak idősb testvér öttse a' *Provinciai* Gróf is, a' ki eszten-dőtől fogva a' *Madritti* udvarnál tartózkodott, *Londonba* fog menni. — *Aug.* 7 dikén *Rómában* meg hólt *Salviati Gergely* Kárdinál 3 millió Scu-dit hagyott maga után. — *Génuában* 3 patriciu-sok, az az, régi fő nemes emberek sententziáz-tattak 5 és 3 esztendeig való fogságra, ki nyilat-koztatván ellenek, hogy a' *Gónuai* respublica bel-ső tsendességét meg akarták háborítani.

* * *

Hír-adás.

Ezen mostan folyó *Septembernek* 29-ik napján fognak *Tek. Szabolts Vármegyében* lévő *Nagy Kal-lói* Királyi beneficiumok, nevezetessen, a' korts-mák, ser és pálinka főző házak és bóltok, mely-lyek eddig 3600 forintokban vóltak ki adva, li-citandó, az az, a' többet igirőnek, hat esztendő-re ki adattatni.